

Hints uit verleden voor sociaal overleg rond beleidsuitdagingen van heden

Peter van der Hallen

Voormalig ACV-adviseur
Arbeidsmarkt Onderwijs
Vorming

A large, dark green opening quotation mark.

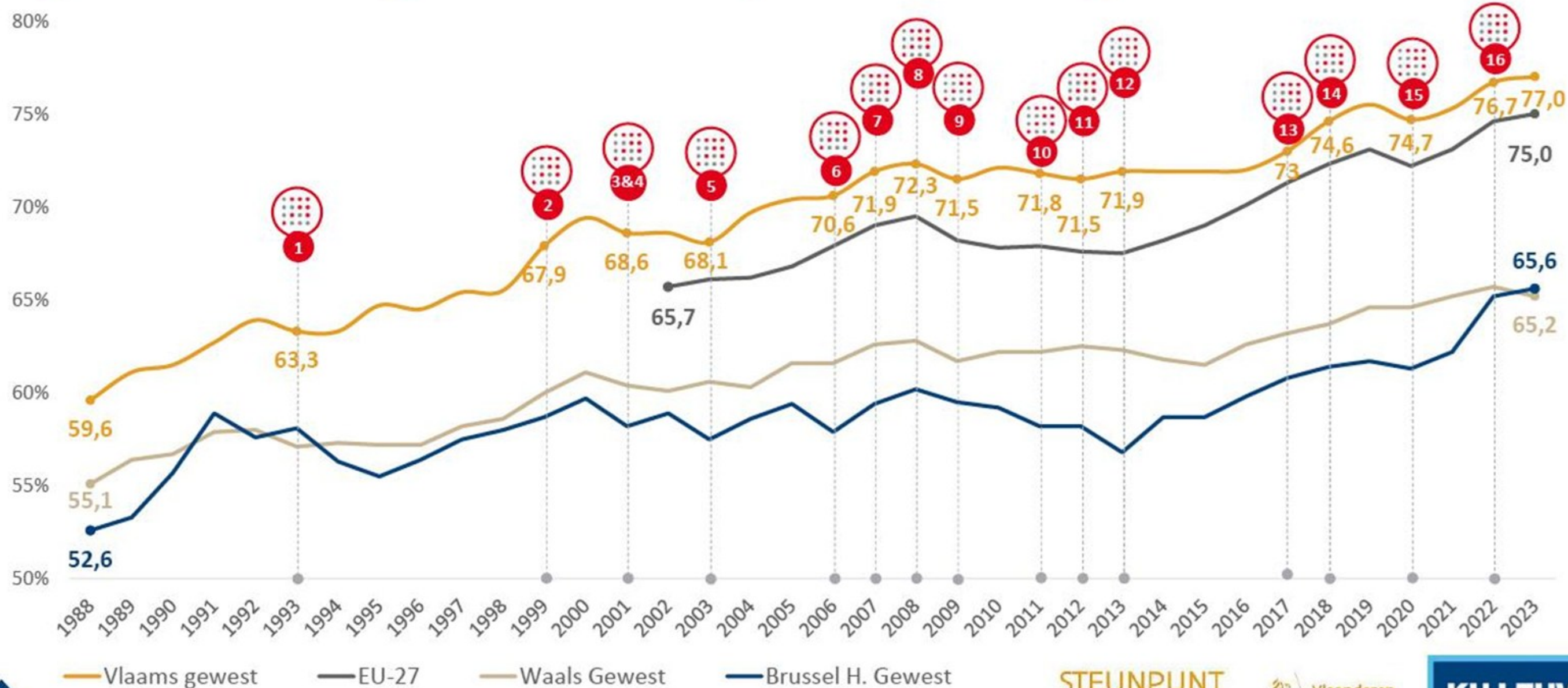
**De sociale partners zijn zo sterk
als ze zelf willen en op hun
sterkst als ze akkoorden maken.**

Prof Dr. Em. H. Deleeck

A large, dark green closing quotation mark.

Vesoc-akkoorden en sterke groei in Vlaamse werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) in de voorbije 35 jaar

1 1993: Eerste Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie	5 2003: Vlaams Sociaal akkoord 2003-2004	9 2009: Het Werkgelegenheids-en Investeringsplan	13 2017: Akkoord hervorming opleidingsincentives
2 1999: het Vesoc Akkoord Tewerkstelling Migranten	6 2006: Het Meerbanenplan	10 2011: Het Pact 2020	14 2018: Actieplan Werkbaar Werk
3 2001: Pact van Vilvoorde	7 2007: Prioriteiten Competentieagenda 2010	11 2012: Akkoord Loopbaanbeleid	15 2020: Iedereen aan Boord en Alle hens aan dek
4 2001: Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2001-2002	8 2008: Samen op de Bres voor 50+ (I)	12 2013: Samen op de Bres voor 50+ II	16 2022: Iedereen nodig, Iedereen Mee

Bron: Steunpunt Werk op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) - EAK, Eurostat - LFS

STEUNPUNT
WERK

Vlaanderen
is werk

KU LEUVEN

Belangrijke karakteristieken van deze akkoorden

- Eerst bi-partiet dan tri-partiet
- Spelen in op prioriteiten van VR, VDAB, SERV-jaarprogramma en SERV-voorzitterschap
- SERV-overleg als continuüm met voorbereidende en mediërende rol van SERV-adviseurs
- Vertrekken vanuit gemeenschappelijke visie en probleemanalyse
- Visionair vooruitziend

Lees in het boek het Woord achteraf

PETER VAN DER HALLEN
MAARTEN GERARD
ANN VERMORGEN

de
arbeids
markt
[be]grijpbaar
maken

[HET VLAAMS SOCIAAL-ECONOMISCH
OVERLEG 1993-2023
TOEGELICHT EN DOORGELICHT]

PETER VAN DER HALLEN
MAARTEN GERARD
ANN VERMORGEN

de
arbeids
markt
[be]grijpbaar
maken

[HET VLAAMS SOCIAAL-ECONOMISCH
OVERLEG 1993-2023
TOEGELICHT EN DOORGELICHT]

PETER V
MA
A

de
arbeid
mar
[be]grijpb
maken

[HET VLAAMS SOCIAAL-ECON
OVERLEG 199
TOEGELICHT EN DOORO

10 reacties op beleidsacties

1. Identificeer en sensibiliseer (nog) niet beroepsactieven via wijkgerichte activering
2. Maak de NEET tot IET
3. Activeren impliceert investeren...in opleiding
4. Faciliteer loopbaanbegeleiding
5. Bied ondersteuning bij herstructurering of collectief ontslag
6. Geef de samenlevingsjobs doordacht vorm
7. Bewaak evenwichten in het activeringsbeleid
8. Versterk de samenwerking met lokale besturen
9. Onderbouw beleid met data, monitoring en evaluatie
10. Ga voor sterk sociaal overleg

1. Identificeer en sensibiliseer (nog) niet beroepsactieeven via wijkgerichte activering

- Maak een stuurgroep op lokaal niveau
- Breng VDAB, OCMW, sociale partners, buurtwerkingen, zelforganisaties op lokaal niveau daarin samen
- Maak actieplannen op maat inspeland op gedetecteerde drempels naar werk
- Laat buurtwerking en zelforganisaties deze sensibiliseringsacties uitwerken en uitvoeren

- Gebruik de filosofie van de positieve actieplannen uit de aanpak rond het Evenredige Arbeidsdeelname Beleid (EAD-beleid) als inspiratiebron.
- Gebruik alle treden van de participatieladder als denkkader
- Lees boek p 39-44 en expertbijdrage Michiel van de Voorde p 284-299

2.Maak de NEET tot IET

Vergeet de NEET niet (NEET: Not in Employment, Training or Education)

- 7,3% van 15-29 jarigen, 83.700 jongeren
- 51% zonder arbeidswens
- Laat hen een beroepskwalificatie verwerven via een leerjob, maar verbeter de voorwaarden
- Schakel werkende jongeren uit de NEET leeftijdsgroep in om te sensibiliseren
- Maak de NEET tot IET, geef hen loopbaanperspectief (IET: In Employment and Training)

- *Herlees aandachtig de SERV-adviezen over de beroepskwalificerende leerweg en leerjobs (2019 en 2023).*
- *Lees de groene draden op p 237, 239, 241, 244*

3. Activeren impliceert investeren in ...opleiding

1ste gebod: Het Vormingspact zult ge blijven (honor)eren

2de gebod: Faciliteer levenslang én levensbreed leren

3de gebod: Geef nog niet beroepsactieven en jongeren een gratis opleidingscheque

4de gebod: Zet volop in op brugfiguren

5de gebod: Veranker Vlaams opleidingsverlof (VOV) als een individueel recht met keuzevrijheid (ILO-conventie)

6de gebod: Hanteer VOV op gemeenschappelijk initiatief voor opleidingen die ondermeer toeleiden naar knelpuntberoepen

- Lees Vormingspact 2017 en Groene draad p229

- Goedkeurings- en erkenningsprocedure VOV te intensief? Verken de haalbaarheid van de Britse aanpak. Elke opleiding krijgt een kwalificatieniveau via inschaling in de Europese kwalificatiestructuur

4. Faciliteer loopbaanbegeleiding

- Geef jongeren (na afstuderen) en nog niet beroepsactieven (na sensibilisering tot arbeidsmarktintrede) een gratis loopbaancheque voor een arbeidsmarktoriënteringsgesprek van 2u
- Huidige afspraken rond loopbaanbegeleiding: Tene quod bene

- *Herlees het VESOC-akkoord 2001-2002 en de Competentieagenda*
- *Herlees de SERV-adviezen rond loopbaanbegeleiding van 2013, 2019 en 2023*

5. Bied ondersteuning bij herstructurering of collectief ontslag

- Veranker de werking van Doorstart

- Lees VESOC-akkoord “Iedereen nodig, Iedereen Mee” (2022)
- Lees Groene Draad p 58-59

6. Geef de samenlevingsjobs doordacht vorm

- Zorg via overleg tussen VDAB, sociale partners, lokaal bestuur en OCMW voor een afsprakenkader en een activiteitenlijst op lokaal niveau
- Zorg voor beroepskwalificerende activiteiten met doorgroeiperspectief

- *Lees de evaluatie van de Participatiewet, Sociaal Cultureel Planbureau, editie 2020 en 2024*
- *Herlees het rapport WRR, Het betere werk, 2020*
- *Breng een werkbezoek aan bv. Groningen, laat u inspireren door hun basisbanen, verankerd in het stedelijk participatiebeleid*

7. Bewaak evenwichten in het activeringsbeleid

Gemeenschappelijke SERV visie

- Vertrek vanuit een evenwicht tussen activeren & beschermen, rechten & plichten, keuzevrijheid & arbeidsmarktrealiteit, snelle & duurzame/loopbaangerichte activering
- Twee sporen - toezicht op zoekgedrag & effectieve en efficiënte dienstverlening - vanaf start werkloosheid geïntegreerd in één samenhangend model

Herlees het Loopbaanakkoord 2012 en het akkoord Iedereen nodig, Iedereen mee (2022)

8. Versterk de samenwerking met lokale besturen

- Voer het Pact Samen en lokaal voor werk integraal uit
- Kijk met nieuwe bril naar benefits inzake bestuurlijk draagvlak op lokaal niveau van STC- en RESOC-werking

- Lees in het boek hoofdstuk 2 VDAB, *via samenwerken sterk merk voor werk*
- Lees kritisch de evaluaties over de decentralisatie in Nederland bij invoering van de *Participatiewet*, zie rapporten *Sociaal Cultureel Planbureau*, editie 2020 en 2024

9. Onderbouwbeleid met data, monitoring en evaluatie

Veranker:

- het Steunpunt Werk;
- het Viona Arbeidsmarktonderzoek;
- de werkbaarheidsmonitor van de Stichting Innovatie en Arbeid.

Herlees het Protocol van de Werkgelegenheidsconferentie 1993 en het akkoord Alle hens aan dek (2020)

10. Ga voor sterk sociaal overleg

Sluit een Economisch en Sociaal Pact rond productiviteit, duurzaamheid, circulariteit en klimaatneutraliteit van de landbouw, industrie en diensten, vertrekkende vanuit de de SDG-doelstellingen

- *Lees in het boek de expertbijdrage van Chat GPT*
- *Lees het boek van Koen Schoors 'Alles wordt anders en beter'*

**Later zal u zeggen:
Deleeck had gelijk.**

Prof Dr. Em. H. Deleeck